

at vi allerede for længe siden have truffet saadanne Foranstaltninger, som vilde have været ulovhjemlede, saafremt den Paastand var rigtig, at vi ikke bør røre ved Kirkens indre Forhold, forinden dens Forsatning er bragt istand. Jeg skal ikke minde om Loven af 4de April 1855 om Sognebaandets Løsning, men jeg skal gjenkalbe i de Herrers Erindring Loven af 13de April 1851 om Ægteskab mellem Personer af ikke her i Landet anerkjendte Troessamfund og dem, der staae ubenfor disse. Ved at gjennemlæse denne Lov vil man nemlig finde, at den paa mange Maader bevæger sig paa et Gebeet, som hører Folketirken til, thi ibet den har ordnet Forholdene med Hensyn til borgerlige Ægteskaber, og de øvrige Anliggender, den ordner, for andre Troessamfunds Vedkommende, har den ogsaa ordnet Forholdene for Folketirkens Vedkommende. — Jeg skal imidlertid ikke yderligere gaae ind paa, hvad det ærede Medlem ansøgte i sit — jeg gjentager det — alvorlige Foredrag, der vidnede om hans Interesse for Sagen, og ganske vist paapegede det Væsentlige af det, man fra en anden Side kan anføre imod at komme ind paa en yderligere Udvikling af de kirkelige Forhold, men det ærede Medlem fandt ganske nylig en Bundsforvant i det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). Hvad dette ærede Medlem ansøgte som Beviis for, at Rigsdagen i Forbindelse med Kongen ikke i denne Retning udgjorde den lovgivende Magt, var mig ikke nyt, thi jeg har mange Gange hørt det Samme gjentage heri Salen af et Medlem, som vi nu ikke længere tæller i vor Midte. Jeg har hørt den besynderlige Tale, at naar den lovgivende Magt, naar Kongen og Rigsdagen i Forening traf Bestemmelser med Hensyn til de kirkelige Forhold, var det ude med Religionen; jeg troer vistnok, at det ærede Medlem kom til at fortælle sig noget, thi han sagde, at det saa var ude med Religionsfriheden for Folketirken. Jeg beder det ærede Thing betænke, hvad Indflydelse det kan have paa Religionsfriheden for Folketirken, om den lovgivende Magt ordner de Forhold, som vedkomme Kirken. Udkommer der en Lov angaaende Forhold, som vedrøre den, og Nogen ikke er tilfreds med,

hvad der staaer i denne Lov, saa have vi jo netop i Medhold af Grundloven Religionsfrihed, og han kan da stille sig til denne Lov, til denne Folketirke, saaledes som han finder for godt. Jeg troer slet ikke, der er — jeg kunde fristes til at bruge et noget stærkt Udtryk — nogen Mening i den Tale, at Religionsfriheden skulde lide Afbræk, fordi den lovgivende Magt tager Bestemmelse med Hensyn til disse Forhold. — Paa det ærede Medlems øvrige Udtalelser troer jeg ikke, det er nødvendigt at gaae nærmere ind, og det Samme gjælder med Hensyn til et Foredrag, som jeg i Modsatning til det, jeg nylig omtalte som alvorligt, vil kalbe særdeles livligt, men egentlig dog kun paa Grund af den store, brogede Mangfoldighed, som var deri; jeg mener det Foredrag, som blev holdt af den ærede Rigsdagsmand for Præstø Amts 6te Valgkreds (Thurah). Det var et historisk Foredrag, hvorved han, uden at antyde blot det Resultat, hvortil han egentlig vilde komme, fremstillede et høist ulykkeligt Ægteskab mellem Statskirken og — jeg veed ikke hvem, men det meest Eienommelige derved, og det, som han senere vedholdende gav Anvendelse, var, at der i dette Ægteskab blev født to Tvillinger, Pietismen og Grundtvigianismen. Det Eienommelige herved er, at disse to Tvillinger i alt Fald ere saa forskellige i Alder, at Pietismen mindst er Aarhundreder ældre end Grundtvigianismen. Han fortsatte sine Betragtninger over dette Tvillingpar, der var smaa Dreng, som den forlattede Folketirke tog til sig og opdrog, men jeg har ikke i dette Foredrag fundet Noget, som jeg tør gaae ind paa, af Frygt for, at det høie Thing vil finde, at det vilde være særdeles overflødigt af mig, om jeg vilde røre derved. — Der blev holdt et Foredrag af den ærede Rigsdagsmand for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Zahle), hvori det forekom mig, at der var meget Indhold, men jeg har ikke kunnet følge med ved denne Leilighed; jeg har ikke forstaaet, hvad den ærede Rigsdagsmand egentlig vilde udtale. Kun saa Meget var mig klart, at han var meget utilfreds med Forholdet mellem Kirken og Staten; han vilde have, at de skulde stilles fuldstændig fra hinanden, og det var jo ogsaa det, som den